

**Funded by
the European Union**

ROKIŠKIO JUOZO TŪBELIO PROGIMNAZIJA

TRANSFORMACINĖS LYDERYSTĖS UGDYMO METODAI IR PRAKTINĖS IŽVALGOS IŠ MOKYMŲ TENERIFĖJE

Santrumpa

Šiame leidinyje pristatomi penki lyderystės ugdymo metodai, išbandyti Erasmus+ programos mokymuose Tenerifėje. Dalyviai turėjo galimybę patirti Action Learning, patyriminį mokymąsi lauke, emocinio intelekto ugdymą, Šešių kepurėlių mąstymo metodą bei refleksinį dienoraštį su emocijų kompasu. Leidinyje pateikiamos praktinės išvalgos, rekomendacijos ir nauda švietimo įstaigų lyderiams.

Ižanga

Šiuolaikinėje švietimo sistemoje lyderystė tampa esminiu veiksnium, užtikrinančiu kokybišką pokytį, mokyklų tobulėjimą ir bendruomenės įsitraukimą. Lyderio vaidmuo neapsiriboja tik administravimu – tai gebėjimas įkvėpti, telkti komandą ir kurti pokytį per bendradarbiavimą bei pasitikėjimą. Vadovaujantis transformacinės lyderystės principais, lyderystė suvokiama kaip procesas, kuriame svarbu nuolatinis tobulėjimas, refleksija ir praktinis veikimas.

1. Veiksmų mokymasis (Action Learning)

Action Learning – tai probleminio mokymosi metodas, kai mažos dalyvių grupės sprendžia realias savo organizacijos problemas, taikydamos refleksiją ir praktinį veikimą. Šio metodo esmė – mokymasis iš patirties, grįžtamasis ryšys ir nuolatinis tobulėjimas.

2. Patyriminis mokymasis lauke (Experiential/Outdoor Learning)

Šis metodas remiasi aktyvia veikla gamtoje ar netradicinėje aplinkoje, kai dalyviai sprendžia užduotis, reikalaujančias bendradarbiavimo, pasitikėjimo ir kūrybiškumo. Mokymasis vyksta per patirtį, emocijas ir refleksiją, todėl rezultatai įsisavinami giliau.

3. Emocinio intelekto ugdymas ir koučingas

Emocinis intelektas (EI) – vienas svarbiausių šiuolaikinės lyderystės elementų. Jį sudaro savimonė, savikontrolė, empatija, socialiniai įgūdžiai ir motyvacija. Koučingas padeda šiuos gebėjimus praktiškai stiprinti per dialogą, refleksiją ir tikslingą veikimą.

4. Šešių kepurų mąstymo metodas (E. de Bono)

Šis metodas padeda komandai spręsti problemas struktūruotai, analizuojant situaciją iš skirtingų perspektyvų. Kiekviena „kepurė“ simbolizuoja skirtingą mąstymo būdą – nuo faktais grįsto iki kūrybinio ar emocinio požiūrio.

5. Refleksinis dienoraštis ir emocijų kompasas

Refleksinis dienoraštis – tai asmeninio tobulėjimo ir savistabos metodas, kai dalyviai sistemingai apmąsto savo patirtį, emocijas ir pasiekimus. Emocijų kompasas naudojamas kaip priemonė atpažinti emocinius būvius ir juos susieti su elgesiu.

Praktiniai pastebėjimai iš mokymų Tenerifėje

Dalyvavimas mokymuose Tenerifėje leido praktiškai išbandyti visus penkis metodus. Mokymų metu komanda stiprino bendradarbiavimą, refleksiją, kūrybišką problemų sprendimą ir emocinį sąmoningumą. Buvo aptartos lyderių rolės komandoje, komandų formavimo etapai bei asmeninio tobulėjimo kryptys.

Rekomendacijų lentelė

Metodas	Tikslas	Rekomenduojama taikyti	Nauda
Action Learning	Spręsti realias problemas	Mažos grupės, refleksija, planavimas	Stiprina sprendimų priėmimą ir komandą
Patyriminis mokymasis lauke	Komandinio darbo stiprinimas	Užduotys lauke, ledlaužiai	Gerina bendradarbiavimą ir pasitikėjimą
Emocinio intelekto ugdymas	Savimonė ir emocijų valdymas	Koučingas, refleksija	Padedą valdyti emocijas, gerina komunikaciją
Šešių kepurų mąstymo metodas	Kritinis ir kūrybinis mąstymas	Klausimų analizė iš 6 perspektyvų	Padedą priimti subalansuotus sprendimus

Refleksinis
dienoraštis ir
emocijų kompasas

Asmeninė refleksija

Dienoraščio
rašymas, emocijų
analizė

Skatina savimoneį ir
nuolatinį tobulėjimą

Išvados ir rekomendacijos

Lyderystės ugdymas švietimo įstaigose turi būti nuoseklus ir orientuotas į praktinį pritaikymą. Visi penki metodai yra vienas kitą papildantys įrankiai, stiprinantys asmeninę ir komandinę lyderystę, kūrybiškumą bei refleksiją. Jų taikymas padeda pasiekti aukštesnį įsitraukimą, pasitikėjimą ir tvarų organizacinį tobulėjimą.

Naudota literatūra ir šaltiniai

1. Revans, R. (2011). ABC of Action Learning. Gower Publishing.
2. Kolb, D. A. (2014). Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development. Pearson.
3. Goleman, D. (2018). Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ. Bantam.
4. Marquardt, M. (2014). Optimizing the Power of Action Learning. Nicholas Brealey.
5. Priest, S., & Gass, M. (2017). Effective Leadership in Adventure Programming. Human Kinetics.
6. de Bono, E. (2017). Six Thinking Hats. Penguin.

Parengė:

Zenonas Pošiūnas

Žaneta Motuzienė

Sonata Stoškuvienė

2025-10-15